

AINEVALDKOND „SOTSIAALAINED“**Ühiskonnaõpetus 4. klass****Nädalatundide arv 1**

Õpisisu	<p>I Sotsiaalsed suhted Inimesed meie ümber, kogukonnad; Euroopa riigid ja rahvad; sallivus Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm). Sooline võrdõiguslikkus. Pere ja suguvõsa. Naabruskond maal ja linnas. Sõpruskond. Koolipere. Euroopa riigid, Eesti naaberriigid. Vabatahtlik tegevus: kodanikuühendused ja -algatus, koostöö Kodukohas tegutsevate seltside, klubide ja ühenduste tegevus. Noorteorganisatsioonid. Eakohased kodanikualgatuse võimalused. Koostöö ja ühistegevus, kommunikatsioonivõimalused.</p> <p>II Demokraatia Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine Rahva osalemine ühiskonna valitsemises: arvamuste mitmekesisus ja sõnavabadus, osalus aruteludes ja otsustamises, õigus valida ja saada valitud. Võimude lahusus. Riigikogu, Vabariigi Valitsus, Vabariigi President, kohus. Kohalik omavalitsus. Seaduse ülimuslikkus, seadus kui regulatsioon. Peamised inimõigused (õigus elada, õigus vabadusele ja inimväärikusele jne). Koolidemokraatia, lapse õigused ja võimalused osaleda poliitikas Õpilasmavalitsus, õpilaste osalemine koolielu korraldamises ja õpilasesinduses. Kooli sisekord (kodukord). Lapse õigused (õigus haridusele, õigus vanemlikule hoolitsusele jne). Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal.</p> <p>Töö ja tarbimine Aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine. Elukutsed – teadmised ja oskused. Elukestev õpe. Elukutsed ja ettevõtted kodukohas. Teadlik, säästev tarbimine. Töökultuur ja tööetika.</p>
Õpitulemus	<p>Inimesed meie ümber, kogukonnad; Euroopa riigid ja rahvad; sallivus Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. seletab oma sõnadega ning kasutab kontekstis mõisteid rahvus, riik, võrdõiguslikkus ja sallivus; 2. nimetab Eestis ja kodukohas elavaid rahvarühmi ning kirjeldab nende eluolu ja kultuuritraditsioone; 3. nimetab Eestis esindatud peamisi usundeid ja kirjeldab nende kombeid; 4. toob näiteid naiste ja meeste võrdsete õiguste ning nende rikkumise kohta Eestis; 5. teab ja hoiab kogukonna traditsioone; 6. teab, mis on isikutunnistus ja reisidokumendid (pass, isikutunnistus); 7. nimetab ja näitab kaardil Eesti naaberriike ning toob näiteid, kuidas muu maailm mõjutab elu Eestis. <p>Vabatahtlik tegevus: kodanikuühendused ja -algatus, koostöö Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid kodanikuühendus, kodanikualgatus, vabatahtlik tegevus; 2. nimetab kodukohas tegutsevaid seltse, klubisid ja ühendusi ning kirjeldab nende tegevust; 3. nimetab kodukohas ja koolis tegutsevaid noorteorganisatsioone ning

	<p>kirjeldab nende tegevust;</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. teab kodukoha kodanikualgatusi ning algatab neid ja osaleb neis võimaluse korral; 5. toob näiteid vabatahtliku töö kasulikkuse kohta; 6. märkab probleeme ja pakub vajajatele abi. <p>Demokraatia</p> <p>Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid inimõigus, seadus, 2. demokraatia; 3. iseloomustab demokraatia põhimõtteid; 4. teab ja austab inimõigusi; 5. teab, et Eesti on demokraatlik vabariik, nimetab Vabariigi Valitsuse, Riigikogu ja Vabariigi Presidendi peamisi ülesandeid; 6. teab, mis on kohalik omavalitsus, toob näiteid oma valla/linna omavalitsuse tegevuse kohta; 7. teab, et kõik on võrdsed seaduse ees ja peavad seadusi täitma, toob näiteid seaduskuuleka käitumise kohta. <p>Koolidemokraatia, lapse õigused ja võimalused osaleda poliitikas</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis; 2. toetab oma suhtumise ja tegutsemisega koolidemokraatiat; 3. tunneb ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid, nimetab lapse õigusi, teab õiguste ja vastutuse tasakaalu. <p>Töö ja tarbimine</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. teeb vahet vajadustel, soovidel ja võimalustel; 2. teab, kuidas raha teenitakse ja millest koosneb pere eelarve; oskab kulutusi tähtsuse järjekorda seada, koostada eelarvet oma taskuraha piires ning 3. oma aega plaanida; 4. teab internetipanga ja pangakaardi (PIN-koodi) turvalise kasutamise reegleid; 5. iseloomustab, milliseid isiksuse omadusi, teadmisi ja oskusi eeldavad erinevad elukutsed ja ametid; 6. selgitab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale; 7. oskab tarbijana märgata ja mõista tooteinfot ning tunneb tarbija õigusi.
--	---